

Warszawa, 28 lipca 2017 r.

Informacja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr 52/2017
w sprawie

**sposobu wykorzystania przez operatora elektroenergetycznego systemu
przesyłowego środków uzyskanych z udostępniania transgranicznych zdolności
przesyłowych w okresie od 1 lipca 2016 r. do 30 czerwca 2017 r.**

Na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 11 ustawy – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r., poz. 220 ze zm.), do zakresu działań Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE) należy kontrolowanie realizacji przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatora systemu połączonego elektroenergetycznego oraz innych uczestników rynku energii elektrycznej obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. *w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003*, (zwanego dalej: „Rozporządzeniem (WE) 714/2009”), a także wykonywanie innych obowiązków organu regulacyjnego wynikających z tego rozporządzenia.

Zgodnie z pkt 6.5. wytycznych w sprawie zarządzania i alokacji dostępnej zdolności przesyłowej połączeń wzajemnych między systemami krajowymi (zwanymi dalej „wytycznymi”), które stanowią załącznik I do Rozporządzenia (WE) nr 714/2009, każdego roku do dnia 31 lipca organy regulacyjne publikują sprawozdanie zawierające informacje o kwocie przychodów uzyskanych w okresie dwunastu miesięcy kończącym się 30 czerwca tego roku i przedstawiające sposób wykorzystania tego dochodu, wraz z weryfikacją, czy dochód ten został wykorzystany zgodnie z wyżej wymienionym rozporządzeniem i wytycznymi oraz czy łączna kwota dochodu z ograniczeń została przeznaczona na jeden lub więcej spośród trzech zalecanych celów, o których mowa w art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009.

Niniejsza informacja została opracowana na podstawie sprawozdania przygotowanego przez PSE S.A. zgodnie z pkt 6.4. wytycznych i przedstawionego Prezesowi URE oraz danych zebranych w trakcie realizacji zadań określonych w art. 23 ust. 2 pkt 11 i pkt 20 lit. a ustawy – Prawo energetyczne.

Źródło przychodów

W okresie sprawozdawczym trwającym od 1 lipca 2016 r. do 30 czerwca 2017 r. operator krajowego elektroenergetycznego systemu przesyłowego uzyskiwał przychody z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej na przekroju synchronicznym (połączenia z Niemcami, Czechami i Słowacją) oraz na połączeniach niesynchronicznych (połączenia ze Szwecją oraz z Litwą).

W latach 2016÷2017 udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej

na przekroju równoległym odbywało się na podstawie:

- a. opracowanych w ramach ENTSO-E zasad alokacji dla horyzontu długoterminowego (ang. *Allocation Rules for Forward Capacity Allocation*), w których uczestniczyło dwudziestu operatorów systemów przesyłowych elektroenergetycznych z siedemnastu krajów (tj. 50Hertz Transmission GmbH; RTE Réseau de Transport d'électricité; Red Eléctrica de España, S.A.U.; ČEPS, a.s.; TransnetBW GmbH; Elia System Operator SA; MAVIR Hungarian Independent Transmission Operator Company Ltd.; Energinet.dk SOV, an Independent Public Enterprise; Croatian Transmission System Operator Ltd.; Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.; Independent Power Transmission Operator S.A.; Amprion GmbH; Swissgrid AG; Austrian Power Grid AG; Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.; TENNET TSO B.V.; ELES, Ltd.; Statnett SF; Tennet TSO GmbH; Terna – Rete Elettrica Nazionale Società per Azioni) oraz
- b. opracowanych w ramach inicjatywy regionalnej HLM zasad alokacji dla horyzontu dobowego (ang. *Rules for Daily Capacity Allocation on borders of CEE region and borders Croatia-Hungary and Croatia-Slovenia*), w których uczestniczyło dziewięciu operatorów systemów przesyłowych elektroenergetycznych z ośmiu krajów (tj. 50Hertz Transmission GmbH; ČEPS, a.s.; MAVIR Hungarian Independent Transmission Operator Company Ltd.; Croatian Transmission System Operator Ltd.; Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.; Austrian Power Grid AG; Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.; ELES, Ltd.; Tennet TSO GmbH).

Podstawę współpracy wyżej wymienionych OSP (współpracujących w zakresie udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku występowaniem ograniczeń systemowych) w ramach systemu skoordynowanych przetargów w okresie sprawozdawczym, stanowiły umowy zawarte pomiędzy tymi operatorami oraz biurem aukcyjnym JAO S.A. Umowy te określały również kryteria podziału przychodów uzyskanych przez poszczególnych OSP z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w ramach skoordynowanych przetargów.

Ponadto w okresie od 1 lipca 2016 r. do 30 czerwca 2017 r., zdolności przesyłowe zarówno na połączeniu niesynchronicznym łączącym systemy Polski i Szwecji („połączenie SwePol Link”), jak i na połączeniu niesynchronicznym łączącym systemy Polski i Litwy („połączenie LitPol Link”) były udostępniane dla wszystkich uczestników rynku, a ich alokacja odbywała się poprzez mechanizm market coupling w ramach aukcji niejawnych na rynku dnia następnego organizowanych przez giełdy energii (tj. TGE S.A. i Nordpool Spot AS). Zdolności przesyłowe połączenia SwePol Link były alokowane na poszczególne godziny doby. Przychody uzyskane z udostępniania zdolności przesyłowych tych połączeń (Congestion Rent) trafiały do PSE S.A. oraz odpowiednio do Svenska kraftnät (OSP Szwecji) oraz Litgrid AB (OSP Litwy).

Wielkość uzyskanych przychodów

W przedmiotowym okresie sprawozdawczym przychody PSE S.A. z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych wyniosły łącznie 73 347,8 tys. zł, w tym:

- przychody w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2016 r. w wysokości 26 572,0 tys. zł;

- przychody w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 r. w wysokości 46 775,8 tys. zł.

Wyżej wymienione wielkości zostały podane w wartości netto, tj. zostały pomniejszone o kwoty przychodów zwrócone uczestnikom wymiany międzysystemowej z tytułu zwrotu przez nich (zgodnie z zasadami przetargów), rocznych i miesięcznych praw przesyłu do alokowania w ramach aukcji dobowych zgodnie z wielkościami zaksięgowanymi na rachunkach PSE S.A.

Przeznaczenie uzyskanych przychodów

Zgodnie z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, wszelkie przychody z tytułu udostępniania transgranicznych zdolności przesyłowych w związku z występowaniem ograniczeń systemowych mają zostać przeznaczone przez operatorów systemów przesyłowych na następujące cele:

1. zagwarantowanie rzeczywistej dostępności przydzielonych zdolności; lub
2. utrzymywanie lub zwiększanie zdolności połączeń wzajemnych poprzez inwestycje w sieci, w szczególności w nowe połączenia wzajemne.

Jeśli przychody nie mogą zostać efektywnie wykorzystane do celu określonego w pkt 1 lub 2 powyżej, wówczas mogą zostać wykorzystane, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez organ regulacyjny, w maksymalnej kwocie określonej przez ten organ, jako dochód brany pod uwagę przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach. Pozostała część przychodów zostaje umieszczana na odrębnym koncie wewnętrznym do czasu, kiedy będzie mogła być wykorzystana na wyżej wymienione cele.

W celu wykorzystania przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych PSE S.A.:

- a) w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2016, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 17 grudnia 2015 r. oraz zmienionej decyzją Prezesa URE z dnia 18 lipca 2016 r., część opisywanych przychodów uwzględnili, zgodnie z celem z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach;
- b) w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2017, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 15 grudnia 2016 r., część opisywanych przychodów uwzględnili, zgodnie z celem z art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach;
- c) dokonały odpisu na Fundusz Celowy, którego Regulamin przyjęty został Uchwałą Nr 20/2006 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki w dniu 28 lipca 2006 r. Źródłem środków finansowych gromadzonych na Funduszu Celowym są dochody PSE S.A. uzyskane z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych, pomniejszone o należny podatek. Fundusz Celowy ewidencjonowany jest na oddzielnym koncie księgowym, a wykorzystany może być tylko na jeden lub więcej z następujących celów: finansowanie zagwarantowania rzeczywistej dostępności przydzielonych zdolności oraz finansowanie inwestycji sieciowych

wykonywanych w celu utrzymania lub zwiększania zdolności połączeń wzajemnych (tj. spełnienie art. 16 ust. 6 lit. a i b Rozporządzenia (WE) 714/2009, wcześniej art. 6 ust. 6 lit. a i b Rozporządzenia (WE) 1228/2003).

ad. a)

PSE S.A. przeznaczyły część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych uzyskanych w okresie sprawozdawczym od 1 lipca do 31 grudnia 2016 r. jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach.

Zgodnie z powyższym, PSE S.A. w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2016, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 17 grudnia 2015 r oraz zmienionej decyzją Prezesa URE z dnia 18 lipca 2016 r., nie uwzględniły planowanych wielkości kosztów związanych z bilansowaniem wymiany międzysystemowej, tj. kosztów odchyłeń od pozycji kontraktowej na Jednostce Grafikowej Wymiany Międzysystemowej OSP, kosztów dwustronnych oraz wielostronnych działań zaradczych poprawy bezpieczeństwa pracy systemu w ramach umowy TSC (Agreement on Trial Phase of Multilateral Remedial Actions within TSC), kosztów związanych z uczestnictwem PSE S.A. w międzyoperatorskim systemie rozliczeń kosztów tranzytów ITC oraz kosztów bezpośrednio związanych z organizacją przetargów (przypadająca na PSE S.A. część kosztów biura aukcyjnego oraz kosztów implementacji market coupling na połączeniu Polska – Litwa). W kalkulacji stawek opłat w Taryfie PSE S.A. na rok 2016 przyjęto założenie, że nadwyżka kosztów tych działań nad uzyskanymi z ich tytułu przychodami będzie pokrywana przychodami z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych na połączeniach wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych.

Księgowy wynik finansowy rozliczeń kosztów tranzytów ITC z uwzględnieniem przychodów uzyskanych w ramach rozliczeń opłaty rynkowej, w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2016 r. był dodatni, tj. spółka uzyskała sumaryczne przychody w wysokości 27 924,3 tys. zł.

Powyższy wynik finansowy został przeznaczony na pokrycie kosztów organizacji aukcji, wyżej wymienionych kosztów realizacji wymiany międzysystemowej innych niż koszty ITC. Koszty te w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2016 r. wyniosły łącznie 19 975,3 tys. zł, w tym:

- koszty bilansowania wymiany międzysystemowej i realizacji działań zaradczych w wysokości 19 381,3 tys. zł;
- koszty bezpośrednio związane z organizacją przetargów na udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej, tj. przypadająca na PSE S.A. część kosztów funkcjonowania biura aukcyjnego oraz kosztów implementacji market coupling na połączeniu Polska – Litwa w wysokości 594,0 tys. zł.

ad. b)

PSE S.A. przeznaczyły część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych uzyskanych w okresie sprawozdawczym od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 r. jako dochód brany pod uwagę przez organy

regulacyjne przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach.

Zgodnie z powyższym, PSE S.A. w kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE S.A. na rok 2017, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 15 grudnia 2016 r., nie uwzględniły planowanych wielkości kosztów związanych z bilansowaniem wymiany międzysystemowej, tj. kosztów odchyień od pozycji kontraktowej na Jednostce Grafikowej Wymiany Międzysystemowej OSP, kosztów dwustronnych oraz wielostronnych działań zaradczych poprawy bezpieczeństwa pracy systemu w ramach umowy TSC (Agreement on Trial Phase of Multilateral Remedial Actions within TSC), kosztów związanych z uczestnictwem PSE S.A. w międzyoperatorskim systemie rozliczeń kosztów tranzytów ITC oraz kosztów bezpośrednio związanych z organizacją przetargów (przypadająca na PSE S.A. część kosztów biura aukcyjnego). W kalkulacji stawek opłat w Taryfie PSE S.A. na rok 2017 przyjęto założenie, że nadwyżka kosztów tych działań nad uzyskanymi z ich tytułu przychodami będzie pokrywana przychodami z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych na połączeniach wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych.

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 r., w księgach rachunkowych Spółki zaewidencjonowano dodatni wynik finansowy rozliczeń ITC (w tym przychody uzyskane w ramach rozliczeń opłaty rynkowej) w wysokości 1 344,7 tys. zł.

Powyższy wynik finansowy zostanie przeznaczony na pokrycie kosztów organizacji aukcji, kosztów bilansowania wymiany międzysystemowej oraz kosztów działań zaradczych netto. Koszty te w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 r. wyniosły łącznie 5 620,4 tys. zł, w tym:

- koszty bilansowania wymiany międzysystemowej i realizacji działań zaradczych 5 078,9 tys. zł;
- koszty bezpośrednio związane z organizacją przetargów na udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej, tj. przypadająca na PSE S.A. część kosztów funkcjonowania biura aukcyjnego w wysokości 541,9 tys. zł.

ad. c)

W całym roku 2016 r. w księgach rachunkowych PSE S.A. zaewidencjonowano:

- przychody z tytułu realizacji umowy ITC, pomniejszone o koszty realizacji umowy ITC, uwzględniające przychody uzyskane w ramach rozliczeń opłaty rynkowej w wysokości 39 123,2 tys. zł;
- koszty realizacji wymiany międzysystemowej (tj. koszty bezpośrednio związane z organizacją przetargów, koszty bilansowania wymiany międzysystemowej oraz koszty dwustronnych i wielostronnych działań zaradczych netto) w wysokości łącznie 28 085,3 tys. zł.

W związku z pokryciem w roku 2016 nadwyżką przychodów nad kosztami realizacji umowy ITC oraz przychodami z tytułu rozliczeń opłaty rynkowej kosztów realizacji wymiany międzysystemowej, całkowite przychody uzyskane przez PSE SA z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej, pomniejszone o należny podatek dochodowy za ww.

okres zasiliły Fundusz Celowy. Tym samym, skalkulowany zgodnie ze stosowaną metodologią, wynik z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej przeznaczony został decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (Uchwała nr 2 z dnia 28 czerwca 2017 roku w sprawie podziału zysku netto Spółki za rok obrotowy trwający od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.) na cele określone w art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) 714/2009, tj. na finansowanie planowanych inwestycji sieciowych utrzymujących lub zwiększających transgraniczne zdolności przesyłowe. Fundusz Celowy został zasilony kwotą w wysokości 71 308,7 tys. zł, która obejmuje odpowiednią część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w całym 2016 r.

Fundusz Celowy jest zasilany tylko raz w roku, tj. poprzez podjęcie przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki PSE SA uchwały w sprawie podziału zysku netto Spółki za poprzedni rok kalendarzowy. Tym samym odpowiednia część przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych, którą zasilany jest Fundusz Celowy, obejmuje przychody uzyskane w danym roku kalendarzowym, a nie w okresie sprawozdawczym. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podejmuje takie uchwały w terminie 6 miesięcy po zakończeniu roku obrotowego i dopiero na podstawie tej uchwały może nastąpić zwiększenie Funduszu o kwotę wskazaną w tej uchwale.

PSE S.A. planuje zastosowanie podobnego mechanizmu jak opisany powyżej dla roku 2017, w odniesieniu do przychodów uzyskanych z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych uzyskanych w roku 2017.

Wysokość środków finansowych zgromadzonych na Funduszu Celowym wynosiła:

- według stanu na dzień 1 lipca 2016 r. 875 063,9 tys. zł;
- według stanu na dzień 30 czerwca 2017 r. 946 372,6 tys. zł;

W okresie sprawozdawczym nie wydatkowano środków z Funduszu Celowego.

W związku z zakończeniem prac w ramach projektu budowy połączenia Polska - Litwa i oddaniem do użytkowania środków trwałych powstałych w wyniku realizacji zadań inwestycyjnych w ramach tego projektu, Spółka planuje obniżyć wartość Funduszu Celowego o wysokość środków wydatkowanych z tego Funduszu w latach 2012-2015, tj. o 689 873,3 tys. PLN. Po uzyskaniu zgód korporacyjnych, zgodnie ze statutem Spółki, Spółka dokona obniżenia Funduszu Celowego o powyższą kwotę, jednocześnie podwyższając o powyższą kwotę kapitał zapasowy Spółki.

Poniżej zostały wymienione inwestycje wskazane przez PSE S.A., które będą współfinansowane środkami zgromadzonymi na Funduszu Celowym w latach 2018÷2021:

- rozbudowa stacji Dunowo;
- rozbudowa stacji Mikułowa;
- budowa linii 400 kV Mikułowa-Czarna;

- budowa linii 400 kV Czarna-Pasikurovice;
- rozbudowa stacji Pasikurovice;
- budowa linii 400 kV Krąjnik-Baczyna-Plewiska wraz z budową/rozbudową/modernizacją stacji, w tym ciągu liniowym;
- rozbudowa stacji Piła Krzewina;
- budowa linii 400 kV Piła Krzewina-Plewiska;
- rozbudowa stacji Plewiska;
- budowa linii 400 kV Ostrołęka - Stanisławów wraz z rozbudową stacji w tym ciągu liniowym;
- budowa linii 400/220 kV Buczyna-Podborze wraz z rozbudową stacji w tym ciągu liniowym;
- budowa linii 400 kV Mikułowa - Świebodzice wraz z rozbudową stacji w tym ciągu liniowym;
- budowa linii 400 kV Dunowo - Żydowo Kierzkowo - Piła Krzewina wraz z rozbudową stacji, w tym ciągu liniowym.

Realizacja wyżej wymienionych projektów inwestycyjnych przyczyni się do zwiększenia zdolności przesyłowej połączeń wzajemnych Krajowego Systemu Przesyłowego z systemami przesyłowymi krajów członkowskich Unii Europejskiej, w szczególności poprzez zwiększenie pewności transgranicznych zdolności przesyłowych alokowanych uczestnikom rynku. Ponadto, realizacja powyższych inwestycji spowoduje zwiększenie bezpieczeństwa pracy systemu krajowego w ramach połączonych systemów europejskich, w szczególności poprzez zwiększenie możliwości współpracy międzyoperatorskiej (np. możliwości korzystania z między-operatorских środków zaradczych).

Prognoza wydatkowania środków zgromadzonych na Funduszu Celowym, nie przewiduje ich wydatkowania w roku 2017. W latach 2018-2021 PSE S.A. przewidują wydatkowanie środków zgromadzonych na Funduszu Celowym w wysokości 456 484,5 tys. zł.

Weryfikacja zgromadzonych danych wskazuje, że wszystkie przychody z tytułu alokacji zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej uzyskane przez PSE S.A. w okresie sprawozdawczym od 1 lipca 2016 r. do 30 czerwca 2017 r. zostały przeznaczone na cele opisane w art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) nr 714/2009.